

Diskuze:

osel.cz/1643-virus-h5n1-ceho-se-bat-a-ceho-ne.html

Virus H5N1 – čeho se bát a čeho ne

Virus se rozšířil do Turecka a sdělovací prostředky hlásí, že „zmutoval do nebezpečné formy“. Někteří virologové prohlašují, že „kauza H5N1“ je jen bumbuk. Nejnovější nizozemská studie, kterou sdělovací prostředky v drtivé většině ignorují, naznačuje, že to s virem H5N1 může být ještě horší, než se zdálo.

Zvětšit obrázek

***Peter Palese: Virus H5N1
nepředstavuje vážnou hrozbu.***

Další a další případy lidí nakažených „ptačí chřipkou“ hlásí Turecko. Přibývají i mrtví. Choroba, která ještě nedávno zabíjela „kdesi daleko“, si vybírá daň na lidských životech za evropskými humny. A my se bojíme viru H5N1 zase o trochu víc. Z psychologického hlediska je to snad pochopitelné. Fakta nám však dávají pro opakované vlny strachu jen málo důvodů.

První nákaza člověka chřipkovým virem H5N1 byla zaznamenána už v roce 1997 v Hongkongu. Už tehdy virus zabíjel. Od té doby se mnoho nezměnilo. Dokonce i virus je stále týž. Výsledky nejnovějších analýz dokazují, že virus izolovaný z tureckých obětí sdílí některé nepěkné vlastnosti s hongkongskými a vietnamskými viry. Mutace genu pro bílkovinu hemagglutinin dovoluje těmto virům snáze pronikat do buněk savců. Na rozdíl od virů zachycených nedávno ve Vietnamu nevzdoruje turecký virus léku oseltamovir (Tamiflu).

Zabírají proti němu dokonce i starší protivirové preparáty rimantadin a amantadin, ke kterým se ukazuje z 90% odolný původce současné „obyčejné“ chřipky.

Chřipkový virus H5N1 dorazil do Evropy už v červenci loňského roku a můžeme si být jisti, že na své cestě nevynechal žádnou z navštívených zemí. Státy, jako je Indie, Pákistán nebo Irán, sice výskyt ptačí chřipky nehlásí, ale to neznamená, že se virus v tamějších chovech drůbeže nevyskytuje. Nelze vyloučit, že tam dochází i k nákaze lidí. To, že se virus zabiják „vynořil“ v Turecku, může mít celkem jednoduchou příčinu. Na tureckém venkově žijí lidé za podmínek, které přenosu viru z drůbeže na člověka nahrávají. Zdravotnictví je v této zemi natolik vyspělé, že dokáže nástup viru odhalit, a politici natolik osvícení, že je nenapadne nákazu tutlat.

Výsledky analýz dokazují, že turecký virus není schopen „přeskakovat“ z člověka na člověka. K nákaze dochází jen při velmi těsném kontaktu s drůbeží. Je krajně nepravděpodobné, že se tu lidé nakazili konzumací infikované drůbeže, protože tepelné zpracování virus ničí. Zkušenosti z Asie dokládají, že riziko nákazy stoupá s nedostatečnou hygienou. Nejčastěji onemocní chovatelé nebo obchodníci s drůbeží či jejich rodinní příslušníci. K tureckému venkovu patří neodmyslitelně hejna slepic, kachen či krůt u každého domku a děcka, která si hrají na dvorcích a ulicích plných slepičinců nebo se o domácí drůbež přímo starají.

„Situace v Turecku se nápadně podobá té, jakou známe z jihovýchodní Asie,“ přiznal Guenaël Rodier, který v čele desetičlenného týmu expertů Světové zdravotnické organizace prošetřuje nákazovou situaci v postižených oblastech.

Zvětšit obrázek

V Turecku dochází k likvidaci drůbeže v oblastech výskytu ptačí chřipky.

Před propuknutím „ptačí chřipky“ v Turecku vykazovaly oficiální statistiky 142 případů nákazy člověka virem H5N1, z toho asi polovina skončila smrtí. Turecko připisuje do této neradostné bilance nové položky děsivým tempem. Situace je vážná především s ohledem na blížící se sezónu „obyčejných“ chřipek vyvolaných virem H1N1 a H3N2. Pokud se tyto viry u některého pacienta „potkají“ s ptačím virem H5N1, mohou se zkombinovat na bestii, která si vezme z obou „rodičů“ to nejhorší. Od „obyčejných“ virů umění šířit se rychle z člověka na člověka, od viru „ptačí chřipky“ schopnost zabít. Proto představuje každé ohnisko nákazy virem H5N1 vážné potenciální riziko.

Někteří virologové přesto považují obavy z viru „ptačí chřipky“ za přehnané.

„Ten virus měl nespočet příležitostí, aby zmutoval na kmen schopný vyvolat pandemii. Zatím to neudělal, a je proto vysoce pravděpodobné, že to vůbec nedovede,“ tvrdí virolog Peter Palese z newyorské Mount Sinai School of Medicine.

„Taková je evoluce. Nepravděpodobné věci se prostě stávají,“ oponuje Palesemu virolog Edward Holmes z Pennsylvania State University.

Zvětšit obrázek

Prvními oběťmi ptačí chřipky v Turecku byly děti. Nakazili se však i dospělí lidé.

I když se Palese viru H5N1 neobává, ke strachu ze světové pandemie chřipky se přiznává. Jejím původcem prý nebude virus H5N1, ale to neznamená, že pandemie nebude ničivá. Její následky budou o to horší, že se na ni připravujeme jen liknavě.

„Lidé si prostě nepřipouštějí, že stále neděláme dost – ve výzkumu, sledování nálezové situace ani ve vývoji vakcín,“ říká Palese.

Poněkud ve stínu mediální vlny kolem tureckých případů ptačí chřipky zůstala podstatně závažnější studie nizozemských virologů z Erasmovy university v Rotterdamu vedených Thijsem Kuikenem. Ti publikovali v lednovém čísle *The American Journal of Pathology* výsledky experimentů, při kterých vystavovali kočky chřipkovému viru A (H5N1). Šíření viru z člověka na člověka zatím nebylo jednoznačně prokázáno a možnost přenosu viru mezi savci zůstávala prakticky neprobádaná. Nizozemská studie tuto mezeru v našich znalostech alespoň zčásti zaplnila. Nepřináší povzbudivé zprávy.

Vědci prověřovali několik způsobů nákazy virem. Přímo infikovali kočkám dýchací cesty, krmili je syrovým masem kuřat nakažených virem H5N1 a sledovali také možnosti nákazy zdravých koček chovaných společně se nemocnými zvířaty. Všechny pokusné kočky se nakazily a projevíly se u nich příznaky choroby (horečka, letargie, ztížené dýchání aj.). Virus byl odhalen ve výtěrech z hrtanu, nosní dutiny i konečníku. Největším překvapením byla pro badatele přítomnost viru v mnoha orgánech a to bez ohledu na cestu, jakou se nakazily. Virus byl zjištěn nejen v dýchacích cestách, ale i v trávicím traktu, játrech, ledvinách, srdci, mozku a mízních uzlinách. Všude, kde se objevily virové bílkoviny, byly buňky infikovaných tkání vážně poškozeny. Autoři studie tak vysvětlují vážné následky ptačí chřipky u nakažených lidí.

Výsledky nizozemské studie dokazují, že se virus H5N1 může šířit nejen tradiční kapénkovou nákazou, ale zřejmě i z trávicího a močového ústrojí. Možnosti přenosu nákazy se tak výrazně rozšířily. „Celotělová“ (tzv. systémová) infekce virem H5N1 je již dlouho známa u ptáků. Ti se nejčastěji nakazí, když přijmou potravu kontaminovanou trusem nemocných jedinců. Zmíněná studie poprvé prokázala systémovou infekci virem H5N1 u savců. Výsledky studie by se měly přispět ke spolehlivější diagnostice choroby i její prevenci.

Pramen: *The American Journal of Pathology*

Autor: Jaroslav Petr

Datum: 16.01.2006 06:26

Tisk článku

Žádný příspěvek nebyl zadán

**Diskuze je otevřená pouze 7dní od zveřejnění příspěvku
nebo na povolení redakce**